

הכנסת העשרים ושלוש

יוזמת: חברת הכנסת קארין אלהרר

פ/23/1343

הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון – הזכות להישכח של קטינים), התש"ף–2020

1. הוספת פרק ב'1 בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א–1981¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 17ט יבוא:

"פרק ב'1: הגנה על הפרטיות במנועי חיפוש

הגדרות 17. בפרק זה –

"אתר אינטרנט" – אתר אינטרנט שיש לציבור אפשרות כניסה או גישה אליו בתשלום או בלא תשלום, לרבות תוך שימוש בקוד או בסיסמה;

"מידע" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה–1995², לרבות מידע אישי;

"מידע אישי" – מידע או מידע רגיש כהגדרתם בסעיף 7, וכן כל פרט הנוגע לחייו האישיים של אדם ושיש בו כדי לזהותו;

"מנוע חיפוש" – שירות לחיפוש מידע שפורסם ברשת תקשורת אלקטרונית;

"מפעיל אתר אינטרנט" – מי שהוא בעלים או מפעיל של אתר אינטרנט;

"מפעיל מנוע חיפוש" – מי שהוא בעלים או מפעיל של מנוע חיפוש;

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.
² ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

”רשת תקשורת אלקטרונית” – רשת האינטרנט,
וכן כל רשת תקשורת ציבורית אחרת שקבע
שר המשפטים, בהתייעצות עם שר
התקשורת ובאישור ועדת הכלכלה של
הכנסת.

פנייה למפעיל מנוע 17יא. הרואה עצמו נפגע מפרסום מידע אישי, שהועלה
חיפוש או למפעיל אתר אינטרנט
להסרת מידע אישי של מי שהיה קטין
בעת הפרסום

(1) הפרסום נחוץ לאחד ממוסדות המדינה ;

(2) מפעיל מנוע חיפוש או מפעיל אתר אינטרנט
פרסם את המידע כך שלא ניתן לזהות את הקטין ;

(3) הקטין לא מילא את הוראות מפעיל מנוע
חיפוש או מפעיל אתר אינטרנט כדי להסיר את
המידע ;

(4) הקטין קיבל תמורה כספית או שווה ערך
לכסף עבור הפרסום.

פנייה לבית משפט 17יב. סירב מפעיל מנוע חיפוש או מפעיל אתר אינטרנט
לבקשה להסרת מידע אישי
השיב לפנייה, רשאי המבקש לפנות לבית המשפט
בבקשה שיורה למפעיל מנוע החיפוש או למפעיל
אתר האינטרנט למחוק את המידע.

הסרת מידע אישי 17יג. (א) הוכח להנחת דעתו של בית המשפט כי
מוצדק בנסיבות העניין למחוק את המידע האישי
שלגביו הוגשה בקשה לפי סעיף 17יב, רשאי הוא
להורות למפעיל מנוע החיפוש או למפעיל אתר
האינטרנט למחוק את המידע האמור.

(ב) לצורך החלטתו לפי סעיף קטן (א) ישקול בית המשפט את מידת הפגיעה שנגרמה או עלולה להיגרם למבקש כתוצאה מפרסום המידע האישי לעומת הפגיעה שנגרמה או עלולה להיגרם לעניין הציבורי כתוצאה ממחיקתו בהתחשב, בין השאר, בזהותו של המבקש ובאופיו ורגישותו של המידע האישי.

(ג) הורה בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), ימחק מפעיל מנוע החיפוש או מפעיל אתר האינטרנט את המידע האישי שלגביו הוגשה הבקשה.

תיקון סעיף 36 2. בסעיף 36 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) הוראות לעניין אופן הגשת בקשה למחיקת מידע אישי ממנוע חיפוש או מאתר אינטרנט לבית המשפט וסדרי הדיון בה."

דברי הסבר

מטרתה של הצעת חוק זו היא לאפשר לאזרח למחוק מאתרי האינטרנט וממנועי החיפוש האינטרנטיים מידע אשר פורסם בהיותו קטין, ויש בו כדי לפגוע בפרטיותו ובשמו הטוב, ובכך להסב נזק לחייו. המחיקה תתאפשר רק לאחר שהמבקש פנה בעצמו למפעיל מנוע החיפוש או למפעיל אתר האינטרנט וסורב, ולאחר שבית המשפט שקל את האיזון הראוי בין האינטרס הציבורי שהמידע יהיה נגיש לכלל לעומת הפגיעה בפרט.

הזכות למחוק את המידע ממנוע החיפוש, אותה זכות שהוגדרה על ידי בית הדין האירופאי כ"זכות להישכח", אינה זכות מוחלטת. ישנם מקרים רבים שבהם זכותו של הציבור לדעת והצורך הציבורי להיותו של המידע חשוף לכל יגברו על זכותו של הפרט למחיקת המידע מהרשת והנזק שנגרם לו כתוצאה מהיותו חשוף לכל. תפקידו של בית המשפט יהיה לאזן בין זכויות אלה. דברים אלו נכונים על אחת כמה וכמה כשמדובר במי שהיו קטינים בזמן הפרסום.

ילדים ובני נוער עושים שימוש רב ברשת, דבר המעלה לחשיבות עליונה את סוגיית השמירה על פרטיותם וההגנה עליהם מפני פגיעות העשויות להתרחש כתוצאה מחשיפת מידע הנוגע אליהם ברשת, ושימוש של גורמים שונים במידע זה. במסגרת שימושם ברשתות חברתיות נוטים ילדים ובני נוער לחשוף מידע רב, לרבות תמונות אינטימיות, מידע אודות יחסיהם בתוך המשפחה ועם סביבתם, ונתונים הנחשבים פרטיים כדוגמת מספר תעודת זהות, כתובות דואר אלקטרוני ותאריך לידה.

ילדים ובני נוער נחשבים ככאלו הזקוקים למרחב פרטי ואישי לשם התפתחות הזהות והאישיות שלהם, ופרטיות נחשבת כלי מרכזי המאפשר להם להשיג מרחב זה. זכותם של ילדים לפרטיות, המעוגנת בסעיף 16 לאמנה הבין-לאומית לזכויות הילד, קובעת כי "ילד לא יהא נתון להתערבות שרירותית או בלתי חוקית בפרטיותו, משפחתו, ביתו, או תכתובתו, ואף לא לפגיעות שלא כחוק בכבודו ובשמו הטוב". פעמים רבות ילדים ובני נוער אינם מודעים לסכנות בטווח הקצר ובטווח הארוך של הוויתור על

פרטיותם. המידע אודות ילדים מצוי ברחבי הרשת לא רק כתוצאה מפעילותם שלהם אלא גם כתוצאה מפעילות הוריהם, המפרסמים תמונות ומידע אודותיהם, מבלי להיות מודעים להשלכות ארוכות הטווח. הזכות להישכח המוצעת בהצעת חוק זו, מתמקדת בשיפור זכויות אישיות של הילדים והנוער באמצעות הרחבת השליטה במידע האישי המופיע במידע הציבורי כך שהמחיקה תסיר את העקבות של הפרסום האישי, גם אם צד שלישי העתיק את התוכן והפך אותו לזמין במקומות אחרים.

ההשלכות האפשריות לאי יכולת המחיקה כוללות בין היתר חשיפה לניצול, שמירת הזיכרון הדיגיטלי לתקופות זמן ממושכות שיכולות לפגוע באוטונומיה של הפרט לשלוט במידע אודותיו ובהתפתחות חייו על פי בחירתו. כיום מדינת ישראל מאפשרת מחיקת רישום פלילי בתנאים מסוימים, ולכן חייבת לקום הזכות לילד למחיקת רישום ברשת.

בניגוד לכתבות בעיתונות הכתובה או האלקטרונית, שהן חד פעמיות במהותן וחולפות עם הזמן, האלגוריתם של מנועי החיפוש מייצר הקשר סיפורי חדש, אשר לעיתים עלול להוביל להכפשתו ופגיעה בשמו הטוב של אדם, בין אם בצדק ובין אם לאו, ועלול לגרום נזק ממשי לחייו, לעבודתו ולפרטיותו. בניגוד לפרט מידע חדשותי "רגיל", אשר ניתן להסירו לפי החוק הקיים על ידי בית משפט, מנועי החיפוש אינם מייצרים מידע חדש אלא מציגים את המידע הקיים ברשת מלכתחילה, בצורה שונה. ללא קיומם, לא היה מיוצר אותו הקשר בין סיפורים שונים המסוגל להסב נזק לפרט – נזק שאינו מידתי, וכתוצאה מהעובדה שהאינטרנט "אינו שוכח", נזק שגם אינו מוגבל בזמן.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברת הכנסת מירב בן ארי וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/4967).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ל' בסיוון התש"ף – 22.6.20